

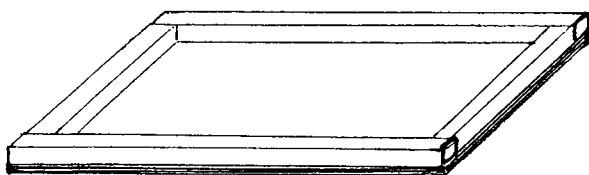
Een compact opbergstelsel voor fossielen

door H. Dorreboom

Behoort u tot de gelukkigen die hun vondsten kunnen uitstellen in ruime vitrines, of behoort u tot degenen die hun fossielen in doosjes stoppen, die in grotere dozen doen en die weer in kisten of kasten opbergen? Met de ergernis dat niet elk fossiel direct grijpbereid ligt en dat kleinere spullen in de doosjes door elkaar rollen. In het laatste geval ziet u dan mogelijk wat in het volgende artikel.

Beschreven wordt een compact en flexibel systeem, waarin elk voorwerp direct toegankelijk is. Vondsten kunnen systematisch worden gerangschikt, elk fossiel ligt los, doch "schuifvast" in de schikking, die daardoor niet gemakkelijk kan worden verstoord, maar wel naar believen kan worden gewijzigd.

Het complete systeem bestaat uit een kistvormige kast, hoogte maal breedte maal diepte ongeveer 120 x 120 x 30 cm, waarin laden worden geschoven met een oppervlak van ca. 60 x 30 cm. Niets bijzonders dus. Of toch?

Afb. 1.

De laden

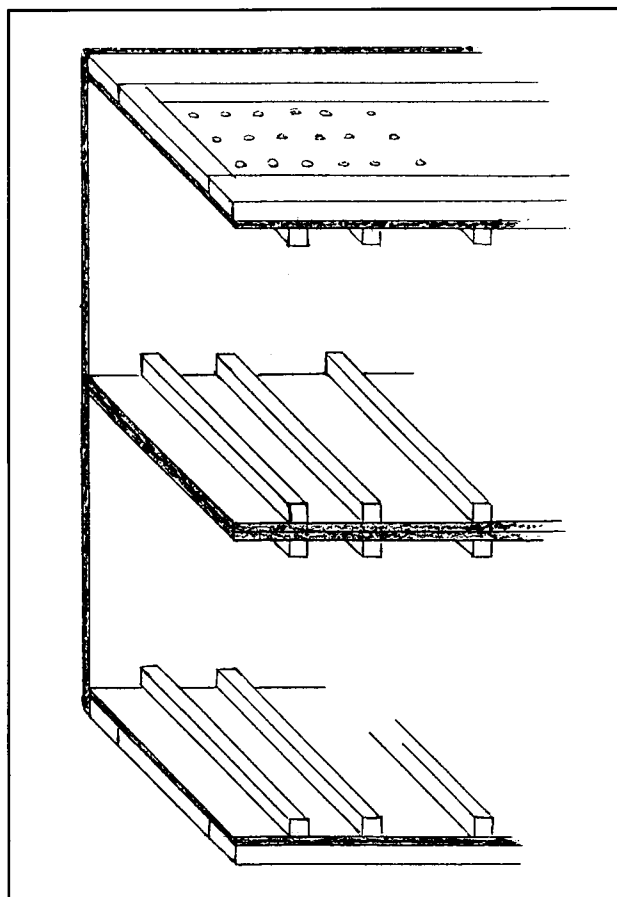
Een plaatje multiplex, groot 60 x 30 cm, dik 5 mm, wordt ter versteviging langs de randen belijmd met vuren latjes van 10 x 10 mm (afb. 1). Op de bodem van deze ondiepe lade komt een laagje open schuimplastic van 3 mm dik, dat op enkele punten wordt vastgezet met een druppeltje lijm of een klein kopspijkertje. De meeste fossielen, in deze lade gelegd, liggen "schuifvast", d.w.z. dat men de lade schuin kan houden of flink stoten - de voorwerpen veranderen niet van plaats. Bolronde voorwerpen krijgen extra steun door ze in een kraagje van schuimplastic te leggen.

Afb. 2.

Zeer kleine fossielen zoals slakjes worden apart gemonteerd. Een klein plaatje donkerkleurig, dun karton wordt aan de achterzijde beplakt met 3 mm schuimplastic. Aan de voorzijde hecht men met een druppeltje snelhardende, wateroplosbare lijm (bv. Pattex Profix 200) de kleine fossielen. Heeft men meer exemplaren van dezelfde soort, dan worden die in verschillende posities, eventueel opengeslepen, gemonteerd zodat men ze van alle zijden kan bezien. Wil men later de opstelling op zo'n plaatje veranderen dan legt men het een uurtje in het water. De fossielen weken los, lijmresten kunnen gemakkelijk worden verwijderd en het fossiel staat weer onbeschadigd ter beschikking. Verscheidene plaatjes worden in een lade gerangschikt.

Men kan kleine fossielen ook in open doosjes leggen, bv. het schuifdeel van een luciferdoosje. Beplak de onderkant van het doosje met schuimplastic en ook het doosje ligt vast in de lade. De foto van afb. 2 toont twee laden. Op de voorste is een willekeurige verzameling van fossielen van allerlei vorm gelegd. De lade staat onder een hoek van 45°. Op de achterste lade is een aantal voorgemonteerde plaatjes gelegd. De lade kan bijna verticaal worden gehouden voor de plaatjes verschuiven.

Afb. 3.

Afb. 4. Foto's: Lorette Dorreboom, Annerveensekanaal (Dr.)

De kast (afb. 3)

Vier platen multiplex, 120 x 30 cm, dik 5 mm, worden langs de randen belijmd met beuken latten 20 x 10 mm. Zij vormen zijwanden, dak en bodem van de kast (dak en bodem niet geschetst). Twee op elkaar gelijmde platen vormen een middenschot. In zijwanden en tussenschot wordt een gaatjespatroon geboord, zodat de 10 x 10 mm draaglatjes voor de laden op elke gewenste hoogte kunnen worden vastgeschroefd. Door de beuken latten kunnen dak, bodem en achterwand zonder meer op de zijwanden worden geschroefd. De achterwand van 120 x 120 cm uit één stuk voorkomt dat de vierkante kast vervormt tot een parallellogram.

De kast kan staan op enkele blokken of een plint onder de bodem. Als de kamervloer niet stabiel is kan de achterwand aan de bovenzijde aan de muur geschroefd worden, zodat de kast niet topzwaar naar voren valt.

De handelsmaat voor multiplex is 122 x 244 cm. Alle kastmaten zijn zo gekozen dat alle onderdelen met alleen zaagsnede-verlies kunnen worden gezaagd uit standaard platen. De gegeven maten zijn slechts een richtlijn, exacte waarden hangen af van de afwerking. Die afwerking is naar behoefte: u kunt de onderdelen eenvoudig aan elkaar schroeven en het daarbij laten. U kunt ook professionele houtverbindingen maken, u kunt schaven, schuren en lakken in kleur, etc., al naar uw eisen en uw vakmanschap. Tegen stof kunt u een gordijntje voorhangen of simpele deurtjes maken. Zelf maakte ik van enkele latten een soort cassette, die tegen de voorwand van de kast wordt geschroefd en waarin twee ruiten van 120 x 60 cm, dik 4 mm, heen en weer schuiven in kunststof glijrails.

De foto van afb. 4 toont de complete kast met buitenafmetingen van 120 x 122 x 34 cm. De beide glasdeuren zijn voor het linker kastdeel geschoven. De 37 laden bieden samen met het bovenvlak een legoppervlakte van bijna 7 m²!

Het bewaren van mineraalkorrels en andere objecten uit zandmonsters

door R.C. van Krieken

Via de Werkgroep Zand proberen we het determineren van zanden onder de knie te krijgen.

Bij het bestuderen van zandmonsters gaat het om het determineren van de mineralen en het bestuderen en benoemen van de in de verschillende monsters voorkomende fossiele of recente resten van zeediertjes.

Om een studie van de korrel te kunnen maken moet hij direct terug zijn te vinden. Maar al te vaak is er de moeilijkheid: Waar is mijn korrel gebleven!

Om hem gemakkelijk op te kunnen zoeken kunt u een petrischaaltje voorzien van een genummerd netwerk van vierkantjes. Als u een hoeveelheid zand op het schaalteje uitstort en over de oppervlakte verdeelt, is elke korrel met behulp van dit netwerk weer snel terug te vinden.

Het steeds weer uitstrooien van het monster is gevaarlijk, vooral bij monsters waarvan slechts een kleine hoeveelheid aanwezig is. Iemand kan het monster per ongeluk omgooien, waardoor het verloren kan gaan.

U zou dit kunnen voorkomen door eerst de meest interessante korrels uit te zoeken en deze in een micromountdoosje te doen. Dit werkt echter in het geheel niet. Het doosje wordt in de loop

van de tijd statisch en de korrels blijven dan tegen een van de wanden plakken, waarbij het voorkomt dat tijdens het verwijderen de korrels beschadigd worden. Ook kan beschadiging optreden door het papiertje met gegevens dat in het doosje wordt bewaard.

Chapmanslide

In het *Gea*-nummer over Foraminiferen (september 1981) zag ik een soort objectdrager, die daar een Chapmanslide werd genoemd. Na navraag wat deze zou gaan kosten heb ik maar besloten deze zelf te gaan maken. Het voordeel van het zelf maken is, dat u de maten en dikten zelf in de hand heeft, zodat ook korrels groter dan de maximale afmetingen van een zandkorrel kunnen worden opgeslagen.

Een Chapmanslide bestaat uit een kartonnen bakje, waarin een in negatief gedrukte, genummerde vakverdeling is aangebracht. Hij wordt afgesloten door middel van een glasplaatje, dat door een klem op zijn plaats wordt gehouden. De korrels worden met een wateroplosbare lijm vastgezet. Doordat de slide sluit door middel van een klem blijft het monster bereikbaar.

Wilt u na bestudering van een monster de uitgezochte korrels bewaren en als aparte verzameling bij uw zandmonster houden,